

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/33/2024
Identifikačné číslo spisu:	2116213148
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2116213148.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1/ U. J., narodenej XX. Y. XXXX, O., Y. J. XXXX/XX, 2/ G. J., narodenej XX. U. XXXX, O., Y. J. XXXX/XX, zastúpených spoločnosťou JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s. r. o., Bratislava, Stará Vajnorská cesta 37, IČO: 36 264 750, proti žalovaným 1/ T. V., narodenému XX. H. XXXX, S., T. Č. XXX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. Milošom Chrenkom, Trnava, Hlavná 25, 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Pribinova 19, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 19C/166/2016, o dovolaní žalobkýň proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 24. mája 2023 sp. zn. 10Co/144/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Žalovanému 1/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 19C/166/2016-209 zo 6. decembra 2017 uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 35 000 eur, žalobkyni 2/ vo výške 25 000 eur, v lehote do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného; v zostávajúcej časti žalobu zamietol; vyslovil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Konanie proti žalovanému 3/ zastavil; žalovanému 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalobkyniam 1/ a 2/. Uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť Okresnému súde Trnava súdny poplatok vo výške 1 866 eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

1.1. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 11, § 13, § 415, § 420 ods. 1, 2 a 3, § 427 ods. 1, §

428, § 429 a § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 15 ods. 1 zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) a vecne tým, že medzi stranami nebolo sporné, že zamestnanec žalovaného 1/ T. V. ako vodič autobusu, ktorého vlastníkom a prevádzateľom v čase dopravnej nehody bol žalovaný 1/, mal uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu so žalovanou 2/. V dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení vozidla, vodič zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, na ktorej došlo k prevráteniu autobusu na pravú stranu a jeho pádu na nižšie položené pole, čím porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“). V dôsledku dopravnej nehody na následky spôsobených zranení na mieste nehody podľahla L. J., dcéra žalobkyne 1/ a sestra žalobkyne 2/. Skutok vodiča autobusu bol kvalifikovaný Okresným súdom Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 30 T 45/2015 ako prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, 2 a 4 Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h/ Trestného zákona.

1.2. Pri posudzovaní otázky, či v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv, predstavovaných právom na súkromný a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode, je daná pasívna vecná legitimácia žalovaného 1/ súd prvej inštancie ustálil, že z výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že žalovaný 1/ je pasívne vecne legitimovaný, keďže v čase dopravnej nehody bol vlastníkom a prevádzkovateľom predmetného motorového vozidla a jeho zodpovednosť za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku vyplýva analogicky z aplikácie ustanovení § 420 ods. 2 a § 427 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na vyslovený právny záver vyplývajúci z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 228/2012. Následne na doplnenie uviedol, že podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, preto aj táto zodpovednosť musí byť predmetom poistného krytia (sp. zn. 6MCdo/1/2016). Zodpovednosť žalovanej 2/ vyplýva zo zákona č. 381/2001 Z. z., pretože motorové vozidlo, ktorého prevádzkou bola spôsobená dopravná nehoda, bolo v čase dopravnej nehody poistené poistením zodpovednosti za škodu uzatvoreným so žalovanou 2/. Z tohto dôvodu pasívne vecne legitimovanými v spore sú žalovaní 1/ a 2/. K výkladu pojmu škoda následne uviedol, že je potrebné vychádzať nielen z gramatického výkladu relevantných ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z., ale i z extenzívneho výkladu, v zmysle ktorého je potrebné do pojmu škoda zahrnúť aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým po blízkej osobe usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla. Napokon podotkol, že hoci smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/105/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, nedefinuje pojem škoda, z jej textu je zrejmé, že sa ňou rozumie osobná ujma i škoda majetková (rozhodnutie Súdného dvora Európskej únie C-63/2009 Axel Walz proti Clickair SA). K obrane žalovaného 1/ v súvislosti s existenciou liberáčného dôvodu uviedol, že liberácia prevádzateľa prichádza do úvahy, len ak škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Okrem toho musí prevádzateľ preukázať, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho požadovať. Príčinou dopravnej nehody bolo zlyhanie vodiča a teda porušenie právnej povinnosti v súvislosti s prevádzkou vedenia motorového vozidla, čo zakladá objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla, pričom spoluzavinenie poškodenej preukázané nebolo.

1.3. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie vychádzal zo závažnosti vzniknutej ujmy (smrť blízkej osoby), ako aj z okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (zlyhanie ľudského faktora, vyslovenie ľútosti). Zohľadňujúc všetky skutočnosti relevantné z hľadiska vzniku nemajetkovej ujmy, intenzity zásahu a jeho dopadov na chránené osobnostné práva, vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že požadovaná výška náhrady finančného zadosťučinenia je neprimerane vysoká, keďže nemal preukázané mimoriadne

zvýšené nepriaznivé následky smrti blízkej osoby L. J.Ö.P. na žalobkyne. Súd prvej inštancie považoval za preukázané, že nečakaným úmrtím blízkej osoby žalobkyní došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv a to práva na súkromie a rodinný život, ktorého následok je nereparovateľný. Uzavrel, že zákonom stanovené predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za neoprávnený zásah boli naplnené a to, že protiprávny zásah do chráneného osobnostného práva fyzickej osoby bol objektívne spôsobilý narušiť osobnosť fyzickej osoby, preto nemajetková ujma a príčinná súvislosť je medzi nimi daná. V tomto kontexte ďalej uviedol, že výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Zo skutkových okolností vyplynulo, že L. J.Ö.P. v čase dopravnej nehody bola študentkou u žalovaného 3/, vyrastala v rodine, v ktorej je žalobkyňa 2/ zdravotne znevýhodnenou osobou, starostlivosť o ne zabezpečovala výlučne žalobkyňa 1/. L. bola vzorom pre žalobkyňu 2/, pomáhala jej pri všetkých činnostiach, ktoré sama nedokázala vykonať, vedela jej poskytnúť aj nevyhnutnú prvú pomoc. So stratou Patrície sa žalobkyne doposiaľ nevyrovnali, citová ujma naďalej pretrváva. Bezprostredne po dopravnej nehode boli žalobkyne vystavené medializácii a nežiadúcej pozornosti verejnosti. Žalovaný 1/ zaslal žalobkyniam kondolenčný list a smútočný veniec, osobne sa im neospravedlnil. Za primeranú satisfakciu náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie považoval sumu 35 000 eur u žalobkyne 1/ a sumu 25 000 eur u žalobkyne 2/, k zaplateniu ktorej zaviazal žalovaných 1/ a 2/. Vo zvyšku uplatneného nároku celkom v sume 190 000 eur súd prvej inštancie žalobu zamietol. Konštatoval, že v spore neboli preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti blízkej osoby (dcéry a sestry), s ktorou stratou je takmer nemožné sa vyrovnáť, preto žiadna forma zaľstúčenia nie je dostatočná a nenahradí stratu blízkej osoby. Zároveň podotkol, že žalobkyne žijú spolu v spoločnej domácnosti a fungujú v podstate normálnym životom. Žalobkyňa 1/ pracuje, žalobkyňa 2/ študuje a žiadna z nich nebola psychiatricky liečená, hoci žalobkyni 1/ bola liečba odporúčaná. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.4. Z dôvodu späťvzatia žaloby proti žalovanému 3/ súd prvej inštancie konanie zastavil v súlade s § 144 a § 145 CSP. O náhrade trov konania žalovaného 3/ rozhodol v súlade s § 256 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) v poradí druhým rozsudkom z 24. mája 2023 sp. zn. 10Co/144/2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku; zmenil výrok o trovách konania vo vzťahu žalobkyní a žalovaných 1/ a 2/ tak, že žalobkyniam priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu; potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok; vyslovil, že žalobkyne majú nárok na náhradu trov prvého odvolacieho konania; žalovanému 1/ nepriznal nárok na náhradu trov prvého odvolacieho konania a žalovaným 1/ a 2/ nepriznal náhradu trov druhého odvolacieho konania a dovolacieho konania.

2.1. Predmetom odvolacieho konania v dôsledku nadobudnutia právoplatnosti výroku odvolacieho súdu vo vyhovujúcej časti vo veci samej o uložení povinnosti žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 35 000 eur a žalobkyni 2/ sumu 25 000 eur, ako aj vzhľadom na právoplatnosť výroku odvolacieho súdu o zamietnutí žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy v časti prevyšujúcej sumu 45 000 eur vo vzťahu k žalobkyni 1/ a vo vzťahu k žalobkyni 2/ sumu o 35 000 eur, zostal uplatňovaný nárok žalobkyní 1/ a 2/ u každej vo výške 10 000 eur. Následne odvolací súd po zopakovaní dokazovania na nariadenom pojednávaní pri posudzovaní primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal na závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, ako aj na súdnu praxou vymedzené kritériá na strane pozostalých, ako i na strane škodcu, na základe ktorých dochádza k aplikácii princípu proporcionality. Zohľadnil rozhodovaciu činnosť odvolacieho súdu, a to predovšetkým súdne rozhodnutia odvolacieho súdu v dvoch obdobných sporoch vedených proti žalovaným 1/ a 2/, ohľadom nárokov pozostalých v dôsledku predmetnej dopravnej nehody, ktoré boli vydané po prvom rozhodnutí odvolacieho súdu v danej veci. Konkrétne v súdnom spore vedenom pod sp. zn. 9Co/56/2019 odvolací súd považoval za primerané zadostučinenie v peniazoch priznanú náhradu nemajetkovej ujmy pre pozostaleho rodiča 20 000 eur každému z rodičov a pre pozostaleho súrodenca - plnoletého brata vo výške 10 000 eur (rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/56/2019-350 z 10. septembra 2019 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k.

37C/35/2016-220 z 27. septembra 2017 v spojení s uznesením č. k. 37C/35/2016-239 z 27. novembra 2017). V súdnom spore vedenom pod sp. zn. 23Co/251/2018 odvolací súd vyhodnotil ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 eur pre pozostalú matku a vo výške 17 500 eur pre pozostaleho druhého rodiča, ako i sumu 10 000 eur pre pozostaleho súrodenca - plnoletú sestru (rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 23Co/251/2018-314 z 22. júla 2019 v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Trnave č. k. 32C/52/2017-227 z 26. apríla 2018).

2.2. Následne skonštatoval správne zistenie skutkového stavu, ako aj správne právne posúdenie uplatneného nároku, zhodnotiac neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyní, považoval priznanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie žalobkyni 1/ vo výške 35 000 eur a žalobkyni 2/ vo výške 25 000 eur za primerané. V tejto súvislosti s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax všeobecných súdov, ktorú konkretizoval, dodal, že Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 25Cdo/894/2018 doplnil kvantifikačné kritérium výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ako základnú sumu náhrady modifikovanej zákonnými a judikátúrou dovodenými hľadiskami, v prípade najbližších osôb (manžel, rodič, dieťa) ako dvadsaťnásobok priemernej hrubej mesačnej nominálnej mzdy v národnom hospodárstve za rok predchádzajúci smrti poškodeného. Na porovnanie priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky predstavovala za rok 2013 sumu 824 eur, teda výška dvadsaťnásobku by bola 16 480 eur. Podľa hierarchie nemajetkových hodnôt vyplývajúcej z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v prípade porušenia práva na rodinný život v zmysle čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), z dôvodu zásahu do osobnostnej sféry usmrtením blízkej osoby, sú priznávané peňažné náhrady v intervale min. 5 %, stred 15 % a max. 30 % z východiskovej sumy 100 000 eur.

2.3. K hodnoteniu kritérií okolností na strane škodcu odvolací súd dôvodil, že judikátúrou definované kritériá na strane škodcu sa uplatnia len vtedy, ak mali súčasne vplyv na vnímanie ujmy oprávnených osôb, čo naplnené v posudzovanom prípade nebolo. Ústretový prístup škodcu z vykonaného dokazovania taktiež nevyplyval. Obdobne dopad udalosti na duševnú sféru škodcu, nebol spôsobilý mať vplyv na vnímanie ujmy oprávnenými osobami. Na majetkové pomery škodcu sa prihliada len výnimočne, v zmysle určitej moderácie vedenej záujmom na tom, aby nedošlo k majetkovej likvidácii škodcu (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25 Cdo 894/2018). Výslovenie ľútosti v akejkolvek forme je tiež považované len za elementárny prejav slušnosti, bez adekvátneho vplyvu na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ako to konštatoval súd prvej inštancie, i s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/265/2009.

2.4. K iným druhom odškodňovania podľa osobitných predpisov, na ktoré strany sporu poukázali, odvolací súd podotkol, že mantinelmi pre proporcionálne spravodlivé zadostučinenie je atribút primeranosti, sledujúci účel kompenzácie. Výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. V danom prípade súd prvej inštancie nepripustil výsluch žalovaného 1/ za účelom skúmania, či prejavil ľútosť, poskytol nejakú náhradu škody, ani výsluch vodiča za účelom zistenia, aký dopad mala dopravná nehoda na neho samého s odôvodnením, že žalovaný 1/ neposkytol žiadnu náhradu škody. Vzhľadom na závažný zásah do osobnostných práv žalobkyní, ktorý je nereparovateľný, výslovenie ľútosti možno kvalifikovať len ako elementárny prejav slušnosti, nemajúci vplyv na výšku nemajetkovej ujmy, pričom nebolo sporné, že jediným prejavom ľútosti žalovaného 1/ i vodiča, bol ich spoločný kondolenčný list. K posúdeniu otázky spoluzavinenia usmrtenej osoby z dôvodu nepoužitia bezpečnostného pásu, odvolací súd poukázal na záver vyplývajúci z trestného rozsudku Okresného súdu Trnava zo 7. decembra 2016 sp. zn. 30T 45/2015, z ktorého vyplýva, že za poskytnutie verbálnej informácie o bezpečnostných pásoch, sa v zmysle právnej úpravy považuje ústne upozornenie cestujúcich zo strany vodiča, ktoré tu absentovalo, pričom predmetný autobus nemal byť vôbec použitý v cestnej premávke, pretože časť jeho bezpečnostných pásov bola nefunkčná. V rozhodnutí boli zdôraznené závery znalcov, že použitie bezpečnostných pásov pri prevrátení autobusu nezohráva tak významnú úlohu ako v prípade nárazových poranení, a ani samotné porušenie povinnosti poškodených použiť bezpečnostný pás, nemožno pričítať na ich ťarchu v tom zmysle, že by vinu obžalovaného táto okolnosť zmierňovala. Bezpečnostné pásy nemali významný vplyv na rozsah utrpených zranení a ani by sami o sebe nezabránili smrti. Vo

všeobecnosti je účinok bezpečnostného pásu najvyšší pri čelných nárazoch, t. j. v predozadnom smere, pri bočných nárazoch a prevráteníach vozidla tento účinok pásu významne klesá. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom výroku ako vecne správny v súlade s § 387 ods. 1 CSP.

2.5. Za dôvodné považoval odvolací súd odvolanie žalobkyň proti výroku o náhrade trov prvoinštančného konania, preto v súlade s § 388 CSP zmenil napadnutý výrok a žalobkyniam priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania proti žalovaným 1/ a 2/ v plnom rozsahu v súlade so zásadou úspechu vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP.

2.6. O nároku trov odvolacieho konania (prvého) odvolací súd rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 v spojení § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP vo vzťahu medzi žalobkyňami a žalovanou 2/ tak, že žalobkyniam priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

2.7. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania (druhého), odvolací súd citujúc ustanovenia § 257 CSP, zohľadnením dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v náhradovej povinnosti žalobkyň voči žalovaným, čo sa odvolaciemu súdu javilo ako neprimeraná tvrdosť, preto z uvedeného dôvodu náhradu trov odvolacieho konania žalovaným 1/ a 2/ nepriznal. Rovnako z uvedeného dôvodu nepriznal žalovaným 1/ a 2/ ani náhradu trov dovolacieho konania v súlade s § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 257 CSP.

2.8. Odvolací súd v súlade s § 387 ods. 1 CSP potvrdil výrok rozsudku súdu prvej inštancie o povinnosti žalovanej 2/ zaplatiť súdny poplatok vo výške 1 866 eur. Zohľadnil skutkové okolnosti danej veci, oslobodenie žalobkyň v spore v súlade s § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov znení neskorších predpisov, ako aj ich úspech v spore.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podali dovolanie žalobkyne (ďalej len „dovolatelky“), ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Po zrekapitulovaní celého priebehu konania, namietali porušenie ich procesných práv spočívajúce v narušení princípu právnej istoty. Nesúhlasili so záverom odvolacieho súdu, ktorý na základe totožných skutkových zistení o kritériách rozhodujúcich pre stanovenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, dospel k dvom výrazne odlišným rozhodnutiam. Podľa ich názoru uvedenú rozdielnosť dostatočne neodôvodnil, lebo len odkaz na iné rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré boli založené na odlišných skutkových zisteniach, nezohľadňuje osobitosti danej veci. V tejto súvislosti podotkli, že dôvodom zrušenia predchádzajúceho rozhodnutia dovolacím súdom nebola neprimeranosť výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ale procesný postup odvolacieho súdu, spočívajúci v nezopakovaní dokazovania dovolacím súdom. Z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by skutkový stav veci odvolací súd zistil odlišne ako v prvom zrušenom rozhodnutí. Navrhli napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný 1/ vyjadrenie k dovolaniu nepredložil.

5. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na záver vyplývajúci z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 2022 sp. zn. 6Cdo/53/2020, z ktorého vyplýva, že bolo úlohou odvolacieho súdu pri posudzovaní primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy okrem závažnosti vzniknutej umy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, zohľadniť aj vlastnú rozhodovaciu činnosť a v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako. V kontexte uvedeného žalovaná 2/ podotkla, že žalobkyniam bola súdom prvej inštancie priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v priemere o 15 000 eur viac ako v dvoch skutkovo a právne porovnateľných prípadoch, majúcich pôvod v totožnej dopravnej nehode. Zároveň dodala, že dovolací súd uznal opodstatnenosť ich námietky týkajúcej sa priznania výšky náhrady nemajetkovej ujmy výrazne nad obvyklý priemer, vzhľadom na porovnateľnú ujmu so stratou dôležitej opory v rodine, manžela a otca. Z uvedeného dôvodu odvolací súd postupoval v intenciách zrušujúceho uznesenia dovolacieho súdu a v súlade s princípom rovnosti, po zohľadnení vlastnej rozhodovacej

činnosti a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Navrhli odvolanie odmietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

13. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý

proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

15. Podstata dovolacej argumentácie uplatnenej v rámci namietanej vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP spočívala v namietaní nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, ktorý podľa ich názoru na základe totožných skutkových okolností vydal dve odlišné rozhodnutia v danej veci, ktorých rozdielnosť neodôvodnil.

16. Dovolací súd uznesením z 28. septembra 2022 sp. zn. 6Cdo/53/2020 v danej veci dovolanie vo vyhovujúcej časti vo veci samej, týkajúcej sa žalobkyne 1/ v sume 20 000 eur a žalobkyne 2/ v sume 15 000 eur odmietol; rozsudok odvolacieho súdu z 30. apríla 2019 sp. zn. 10Co/149/2018 vo vyhovujúcej časti vo veci samej nad sumu 35 000 eur žalobkyni 1/ a nad sumu 25 000 eur žalobkyni 2/ , v súvisiacom výroku o trovách konania a súdnom poplatku vo vzťahu medzi žalobkýňami a žalovanými 1/ a 2/ zrušil a v rozsahu zrušenia mu vec vrátil na ďalšie konanie; zrušil uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 19C/166/2016-333 z 25. júla 2019. V odôvodnení vyslovil právny záver, v zmysle ktorého bolo povinnosťou odvolacieho súdu v ďalšom konaní pri posudzovaní primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, zohľadniť aj vlastnú rozhodovaciu činnosť a v súlade s princípom rovnosti rozhodnúť v porovnateľných veciach rovnako, aj s prihliadnutím na vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady (nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod 46/2017).

17. Odvolací súd viazaný vysloveným právnym názorom dovolacieho súdu, po zopakovaní dokazovania na nariadenom pojednávaní v súlade s § 383 až § 385 CSP, pri posudzovaní primeranosti priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy skonštatoval, že súd prvej inštancie správne ustálil, že náhlým úmrtím najbližšej príbuznej žalobkýň došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv a to práva na súkromie a rodinný život, ktorý následok nie je reparable. Vzniknutá ujma má absolútny charakter, ku ktorej došlo v dôsledku prevádzky dopravného prostriedku prevádzateľa - žalovaného 1/, ktorého zamestnanec (vodič) bol uznaný vinným z prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, 2 a 4 Trestného zákona. V dôsledku predmetného neoprávneného zásahu došlo v danom prípade k násilnému prerušeniu silných rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich z intenzity vzťahu so zomrelou. Táto intenzita bola daná významnou citovou naviazanosťou a odkázanosťou, nie finančnou či ekonomickou na zomrelú, ktorá pre žalobkyne predstavovala jedinečnú oporu, vzhľadom na vážny zdravotný stav žalobkyne 1/ (matky) a zdravotne znevýhodnenie žalobkyne 2/ (sestry). Trojčlenná rodina, bez otca a manžela spoločne fungovala, prekonávala životné prekážky a zdieľala vzácne chvíle rodinného spolužitia. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca aktivity pozostaleho, vyžadujúca i medikamentóznú liečbu, boli žalobkyne zasiahnuté stratou osoby, ktorá napriek svojmu mladému veku, avšak všestranne nadaná a v dobrom zdravotnom stave, plnila v rodine nezastupiteľnú úlohu. Matka i sestra prišli o pomoc, oporu a citový vzťah, na ktorých je človek existenčne závislý v širšom význame, nie v ekonomickom zmysle a ich absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý život človeka. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Okrem straty možnosti viesť rodinný a súkromný život, na strane žalobkyne 1/ došlo náhle k výraznej záťaži, presunom všetkých úloh a starostlivosti o domácnosť a o žalobkyňu 2/, výlučne na jej osobu, v situácii veľkej emočnej bolesti zo straty dieťaťa, študentky, maximálne participujúcej na fungovaní domácnosti a starostlivosti o zdravotne postihnutú sestru, supľujúcej rolu druhého rodiča, nie vo finančnom význame. Žalobkyňa 2/ v dôsledku úmrtia sestry prišla o nenahraditeľnú oporu vo všetkých oblastiach života, výrazne ovplyvňujúcu úroveň a kvalitu jej života, rozvíjanie schopností a prekonávanie limitov a obmedzení spojených s jej zdravotným stavom. Strádanie žalobkýň ako najbližších príbuzných tak mimoriadne ovplyvnilo a sťažilo ich život. V kontexte uvedeného považoval odvolací súd zistený skutkový stav súdom prvej inštancie za dostatočný pre rozhodnutie vo veci samej. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal k súdnu praxou vymedzeným kritériám, ktorými najmä sú na strane pozostalých a zomrelého intenzita ich vzťahu, vek zomrelého a pozostalých, existenčná závislosť na zomrelom nielen vo finančnom význame,

pripadne poskytnutie inej satisfakcie. Na strane škodcu sú relevantnými kritériami jeho postoj, dopad udalosti do jeho sféry, majetkové pomery škodcu a miera zavinenia. Zo strany žalovaných nebola spochybňovaná pravdivosť tvrdení žalobkyň, týkajúca sa veľmi intenzívnych vzťahov so zomrelou Patríciovou, v dôsledku silnej emočnej i existenčnej väzby v širšom význame. Náhle úmrtie pre žalobkyne bolo mimoriadne traumatizujúce, zasiahnuté stratou osoby, ktorá bola ich oporou a tiež životným vzorom pre žalobkyňu 2/. Hodnota straty rodinného života, ako ani hodnota ľudského života ako daru aj pre život najbližších príbuzných, nie je vyčísliteľná v peniazoch a peniazmi za takúto ujmu nemožno poškodeným osobám poskytnúť skutočnú satisfakciu, ale možno ňou ujmu aspoň zmierniť. Morálne zadost'učinenie ako postačujúca satisfakcia vôbec neprichádza v týchto prípadoch do úvahy. V danom prípade žiadna iná satisfakcia poskytnutá nebola. Odvolací súd sa nestotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie, že žalobkyne, ktoré zostali žiť v spoločnej domácnosti, fungujú normálnym životom. Z vykonaného dokazovania a z hodnotenia dôkazov vyplynul pre súd prvej inštancie záver, podľa ktorého bola ujma pre žalobkyne mimoriadne traumatizujúca, lebo hoci zostali spolu žiť v spoločnej domácnosti, ich ďalšiu existenciu v dôsledku straty ich najbližšej príbuznej nemožno označiť za normálne fungujúci život. Šok a utrpenie po získaní informácie o tragickej udalosti dopravnej nehody mali mimoriadnu intenzitu, keďže žalobkyňa 1/ sa o smrti svojej dcéry dozvedela až s časovým odstupom po svojom príchode na miesto nehody, kde dcéru hľadala, ktoré obdobie nazvala nekonečným utrpením. Žalobkyňa 2/ sa o smrti svojej sestry dozvedela z tiesňovej linky, dôsledkom čoho bolo silné rozrušenie, s privolaním zdravotníckej záchrannej služby. Súd prvej inštancie poukázal i na fakt, že bezprostredne po smrti najbližšej príbuznej, boli žalobkyne odkázané na medikamentóznú liečbu. Skutočnosť, že ďalšiu liečbu neabsolvovali, neznamená bez ďalšieho zmenu k lepšiemu. Spolužitie žalobkyne, ktorá sama trpí zdravotnými problémami, so zdravotne znevýhodnenou dcérou, pokračovalo v podstatne odlišnej podobe, bez opory a pomoci, pozitívnych emócií a cítenia vzájomných vzťahov so zomrelou blízkou osobou. Intenzívny prvok odkázanosti nie vo finančnom zmysle v týchto rodinných vzťahoch odlišoval túto stratu v porovnaní s inými prípadmi, v ktorých zostávajúci členovia rodiny sú spôsobilí byť sebestační, ako je to v úplnej rodine, ktorej členovia sú bez vážnejších zdravotných problémov. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k obidvom žalobkyniam v priemere o 15 000 eur viac, teda nad náhradu nemajetkovej ujmy priznanej pozostalým rodičom a pozostalým súrodencom v iných dvoch skutkovo a právne podobných prípadoch, požiadavka primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v danom spore s podstatne vyšším stupňom útrap odkázanosti a naviazanosti pozostalých, bola naplnená. Za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy bolo preto potrebné považovať náhradu nemajetkovej priznanú súdom prvej inštancie v sume 35 000 eur vo vzťahu k žalobkyni 1/ a v sume 25 000 eur vo vzťahu k žalobkyni 2/. Priznanie peňažnej náhrady nad obvyklý priemer porovnaním priznaných náhrad od 50 000 eur, priemerne 20-25 000 eur a následne nižšie sumy, pre pozostaleho rodiča a 10 000 eur pre pozostaleho súrodenca, opodstatňoval mimoriadny stupeň emočných útrap, odkázanosti, naviazanosti a deštrukcie rodiny, vzhľadom na porovnateľnú ujmu so stratou dôležitej opory v rodine, manžela a otca, nie v ekonomickom význame. Prisúdená náhrada nie je zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, zohľadňujúc životnú úroveň v krajine a nepredstavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania, pripadne likvidácie, i s poukazom na pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej 2/.

17.1. K hodnoteniu kritérií okolností na strane škodcu odvolací súd poukázal na trestnú zodpovednosť vodiča žalovaného 1/, ktorý bol uznaný vinným z prečinu všeobecného ohrozenia (§ 285 ods. 1, 2 a 4 Trestného zákona), keďže v dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení vozidla zišiel s autobusom mimo diaľnice, pričom svojím konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) zákona o cestnej premávke, preto nesúhlasil s argumentáciou žalovaného 1/ o nedostatočnej pozornosti vodiča, na ktorú žalovaný 1/ nemal priamy dosah. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenal, že judikatúrou definované kritériá na strane škodcu sa uplatnia prítom len vtedy, ak mali súčasne vplyv na vnímanie ujmy oprávnených osôb, čo naplnené v posudzovanom prípade nebolo. Ústretový prístup škodcu z vykonaného dokazovania taktiež nevyplýval. Obdobne dopad udalosti na duševnú sféru škodcu, nebol spôsobilý mať vplyv na vnímanie ujmy oprávnenými osobami. Na majetkové pomery škodcu sa prihliada len výnimočne, v zmysle určitej moderácie vedenej záujmom na tom, aby nedošlo k majetkovej likvidácii škodcu. Výslovenie ľútosti v akejkoľvek forme je tiež považované len za elementárny prejav slušnosti, bez adekvátneho vplyvu na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, ako to správne konštatoval súd

prvej inštancie, i s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/265/2009.

18. K uplatnenej námietke nedostatočného odôvodnenia napadnutého odvolacím súdom, dovolací súd uvádza, že k opätovnému rozhodnutiu odvolacím súdom, došlo po predchádzajúcom zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu uznesením z 28. septembra 2022 sp. zn. 6Cdo/53/2020, preto odvolací súd viazaný vysloveným právnym názorom súdu vyššej inštancie v zmysle § 455 CSP, z dôvodu kasačnej záväznosti vo veci samej rozhodol. Právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu, a to na jednej strane záväznosť precedenčnú alebo judikatórnu, teda v inej než prejednávanej skutkovo a právne obdobnej veci, na druhej strane záväznosť kasačnú alebo inštančnú v tej istej, priamo prejednávanej veci. Pre konanie po zrušení rozhodnutia dovolacím súdom platí bezvýnimočne zásada viazanosti a podriadenosti nižšieho súdu právnym názorom vysloveným dovolacím súdom. Kasačná (inštančná) záväznosť môže byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia najvyššieho súdu. Viazanosť súdu nižšieho stupňa právnym názorom súdu vyššieho stupňa je zároveň vykonaním ústavného princípu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktorého je integrálnou súčasťou (uznesenie najvyššieho súdu z 31. marca 2016 sp. zn. 3Cdo 12/2016 zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2016 pod R 76/2016).

19. V preskúmvanej veci odvolací súd pri posudzovaní primeranosti priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v dostatočnom a relevantnom rozsahu zohľadnil nielen súdnou praxou stanovené kritéria, ale komparáciou rozhodovacej činnosti v skutkovo porovnateľných veciach v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 2 ods. 1 a 2 Základných princípov CSP dospel k záveru, že priznanie peňažnej náhrady nad obvyklý priemer, v priemere o 15 000 eur viac teda nad náhradu nemajetkovej ujmy priznanej pozostalým rodičom a pozostalým súrodencom v iných dvoch skutkovo a právne podobných prípadoch, požiadavka primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v danom prípade s podstatne vyšším stupňom útrap odkázanosti a naviazanosti pozostalých bola naplnená.

20. K nedôvodne namietanej rozdielnosti napadnutého rozhodnutia s predchádzajúcim zrušeným rozhodnutím odvolacieho súdu z 30. apríla 2019 sp. zn. 10Co/149/2018, dovolací súd uvádza, že vyplynula z opätovného prejednania veci v nadväznosti na záväzný právny názor odvolacieho súdu a najmä zohľadnením priznávaných náhrad nemajetkovej ujmy v skutkovo porovnateľných prípadoch. Odvolací súd podrobne v bode 19. poukázal na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým rodičom v sume 20 000 eur každému z nich, pozostalej matke v sume 25 000 eur, a v sume 17 500 eur pozostalému druhému rodičovi, ako aj plnoletému súrodencovi v sume 10 000 eur v konkrétnych konaniach vedených na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 37C/35/2016 a pod sp. zn. 32C/52/2017, ktoré konania sa týkali totožnej dopravnej nehody, pri ktorej zahynuli 4 študentky Športového gymnázia Jozefa Herdu v Trnave (pôvodne žalovaného 3/). Následne komparáciou aj iných rozhodnutí všeobecných súdov uvedených v bode 29. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, týkajúcich sa výšky priznaných náhrad nemajetkovej ujmy v skutkovo obdobných prípadoch, s odkazom aj na rozhodnutie EŠLP vo veci Kontrová proti Slovenskej republike, ktorým bola priznaná náhrada pozostalej matke dvoch maloletých detí vo výške 25 000 eur, dospel k záveru, že v danom prípade bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v priemere o 15 000 eur viac ako v konaniach týkajúcich sa totožnej dopravnej nehody. V kontexte uvedeného však zdôraznil, že v uvedených konaniach nebol preukázaný zásah do osobnostných práv z hľadiska mimoriadneho stupňa emočných útrap, odkázanosti a naviazanosti v takom rozsahu a intenzite ako v danej veci. Skonštatoval, že prisúdená náhrada nie je zjavne neprimeraná okolnostiam danej veci, zohľadňujúc životnú úroveň v krajine a nepredstavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania, prípade likvidácie i s poukazom na pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej 2/ v spore. S odkazom aj na judikatúru Najvyššieho súdu Českej republiky, či hierarchiu nemajetkových hodnôt vyplývajúcu z judikatúry EŠLP v súvislosti s porušením čl. 8 Dohovoru, sú priznávané peňažné náhrady v rozsahu min. 5% až max. 30 % z východiskovej sumy 100 000 eur (body 34 až 36 odôvodnenia).

21. Nadväzujúc na uvedené, dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie uvedené odvolacím súdom najmä v bodoch 17. až 43., ale aj v celom jeho kontexte s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie, ktoré tvoria jeden celok (IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), spĺňa zákonné náležitosti odôvodnenia rozhodnutia

vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 CSP a § 393 ods. 2 CSP. Základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). V preskúmvanej veci odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej, formálnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z jeho obsahu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

22. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 54/2012). Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením napadnutého rozhodnutia dovolateľkám znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľky sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05; m. m. I. ÚS 218/2019).

23. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010).

24. Rovnako EŠLP stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993; m. m. II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

25. Vychádzajúc z uvedených dôvodov dovolací súd v preskúmvanej veci existenciu vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto odmietol dovolanie v súlade s § 447 písm. c) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

26. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v slade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 od. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej 2/ v spore vyplývajúcou z § 255 ods. 1 CSP,

ktorej priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu proti žalobkyniam. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 262 ods. 2 CSP. Žalovanému 1/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo mu preukázateľne žiadne trovy dovolacieho konania z obsahu spisu nevyplyývajú (R/72/2018).

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.